

TARTALOM

Bevezetés	3
I. cikk	
Az alapjogok védelme, korlátozása. Az alapjogi jogalanyiség.....	4
1. Az alapvető jogok fogalma	5
1.1. Az alapjogok megalapozása	5
1.2. Az alapjogok normativitása, az alapjogi jogviszonyok.....	5
1.3. Alapjogvédelem és alapjogvédelmi fórumrendszer	6
2. Az alapjogok alanyai.....	7
2.1. A természetes személyek jogalanyiséga	7
2.2. Szervezetek jogalanyiséga	8
2.3. Alapjogi cselekvőképesség	8
3. Az alapjogok korlátozásával kapcsolatos követelmények.....	9
3.1. A törvényi szintű szabályozás követelménye	9
3.2. Az arányosság, mint általános tartalmi követelmény	9
3.3. Abszolút védelmet élvező alapjogi helyzetek.....	12
3.4. Speciális, meghatározott alapjogokhoz kapcsolódó követelmények.....	13
3.5. Kapcsolat a szupranacionális jogvédelmi fórumok gyakorlatában kialakított követelményekkel	14
3.6. A különleges jogrendben alkalmazott követelmények.....	15
4. Az alapjogok korlátozásával kapcsolatos követelmények címzettjei.....	15
4.1. Jogalkotó szervek	15
4.2. Jogalkalmazók.....	16
4.3. Bíróságok.....	16
4.4. Alkotmánybíróság.....	17
II. cikk	
Emberi méltósághoz való jog.....	18
1. Az élethez és az emberi méltósághoz való jog kettős felfogása	18
2. Személyi védelmi kör	22
2.1. A magzat életének védelme	22
2.2. Post mortem méltóság-védelem	23
2.3. Az emberen kívüli entitások „méltósága”	23
3. Az emberi méltóság tartalma	24
3.1. Az emberi méltóság tárgyi védelmi köre.....	24
3.2. Önrendelkezési szabadság	26
3.2.1. <i>Képmás-védelem</i>	26
3.2.2. <i>Egészségügyi önrendelkezési jog</i>	27
3.3. Önazonossághoz való jog.....	28
3.3.1. <i>Származás megismeréséhez való jog</i>	28
3.3.2. <i>Névjog</i>	28
3.4. Általános cselekvési szabadság.....	30
III. cikk	
A kínzás vagy más, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma	31
1. Az emberi méltósághoz való jog és a kínzás vagy más, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmának egymáshoz való kapcsolata	31
2. A kínzás vagy más embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmának tartalma	34
2.1. A kínzás	34

2.2. Az embertelen bánásmód vagy büntetés	34
2.3. A megalázó bánásmód vagy büntetés.....	34
3. A büntetés-végrehajtási intézetek túlsúfoltsága	35
3.1. Az Alkotmánybíróság büntetés-végrehajtási intézetek túlsúfoltságát érintő határozata.....	36
3.2. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának Magyarországot érintő gyakorlata a túlsúfoltt büntetés-végrehajtási intézetek zárkái vonatkozásában	38
4. A kínzás, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés elleni küzdelmet érintő nemzetközi egyezmények és intézmények	39
4.1. Nemzetközi prevenció és nemzeti megelőző mechanizmus – OPCAT.....	40
4.2. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala a megelőző mechanizmus rendszeré- ben.....	41
IV. cikk	
A szabadsághoz és a személyi biztonsághoz való jog	42
1. A szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog alkotmányos védelme, helye az Alaptörvényben.....	42
1.1. A szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog „érintetetlen lényege”	42
1.2. A szabadság és személyi biztonság fogalmi egysége, korlátozásának formái ...	44
2. A szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog korlátozásának alkotmányos garanciái	45
2.1. A törvényi szintű korlátozhatóság mint alkotmányossági követelmény.....	45
2.2. A korlátozhatóság további kritériumai – a szükségesség és arányosság alapjogi mércéje. A célhoz kötöttség elve.....	46
2.3. A bíróság hatásköre, mint a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések vonatkozásában megjelenő garanciális szabály	46
3. A letartóztatás alkotmányos szabályozást érintő, gyakorlati kérdései – az elérhetet- lenné válás, megszökés, elrejtőzés mérlegelése.....	47
V. cikk	
Jogos önhatalom. A jogos védelem alkotmányos megjelenése	52
1. Az élethez való jog és az emberi méltóság alkotmányos viszonya a jogos önhatalommal.....	52
1.1. Az élettől való megfosztás és az élet, mint jogi síkon túli érték védelme – az önkényesség fogalmának megjelenése a jogos önhatalom alkotmányjogi értelmezése során.....	53
2. Az Alaptörvény V. cikk keretében oltalmazott személyi és vagyoni értékek.....	53
3. A jogos védelem személyt érintő vonatkozása – az élet és testi épség védelmén túl	56
VI. cikk	
A magánszféra védelme, valamint a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog.....	57
1. A magánszféra tartalma	57
2. A magánszféra védelmének viszonya az emberi méltósághoz való joggal.....	58
2.1. A szabad akarat és a magánszféra védelmének kapcsolata	59
3. A magán- és családi élet, otthon, kapcsolattartás és jó hírnév tisztelőben tartása. Az otthon nyugalma.	60
3.1. A véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a gyülekezési jog vs. magán- és családi élet, otthon védelme.....	61
3.2. A magánszféra komplex, fokozott védelme.....	63
3.2.1. Az állam intézményvédelmi kötelezettsége.....	64
3.2.2. Az otthon, mint a magánélet színhelyének védelme	64
3.2.3. A képmás védelme, mint a sajtószabadság korlátja.....	64

4. A személyes adatok védelme és a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog.....	65
4.1. A személyes adatok védelme	65
4.2. A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog, valamint annak kapcsolata a véleménynyilvánítás szabadságával.....	69
VII. cikk	
Lelkiismereti és vallásszabadság.....	71
1. A lelkiismereti és vallásszabadság tartalma.....	71
1.1. Gondolatszabadság és lelkiismereti szabadság.....	71
1.2. Vallásszabadság	73
2. Az állam feladata a vallásszabadság terén.....	74
3. Egyház (vallási közösség) és állam kapcsolata	75
4. Egyházak és vallási közösségek	76
5. Keresztény kultúra.....	78
VIII. cikk	
Gyülekezéshez és egyesüléshez való jog.....	80
1. A gyülekezéshez való jog.....	80
1.1. A gyülekezési jog fogalma és helye az alapjogi rendszerben.....	80
1.2. A gyűlések bejelentési kötelezettsége, spontán és sürgős gyűlések.....	81
1.3. A gyűlések szervezése, vezetése, a gyűléseken résztvevők, valamint a rendőrség kötelezettségei	83
1.4. A gyűlések megtiltásának okai, a gyűlések feloszlátása.....	85
1.5. A gyülekezéshez való joggal összefüggő jogorvoslati szabályok	87
1.6. Új elemek az új Gytv. rendszerében	87
2. Az egyesüléshez való jog	88
2.1. Az egyesülési jog fogalma, alanyai és címzettjei.....	88
2.2. Az egyesülési jog korlátai	89
3. A pártokra vonatkozó rendelkezések.....	90
IX. cikk	
Véleménynyilvánítás szabadsága	93
1. A véleménynyilvánítás szabadságának tartalma.....	94
2. A véleménynyilvánítás szabadságának tárgya.....	94
2.1. Védett vélemény	94
2.2. „Értéktelen vélemény”	96
2.3. A politikai vélemény és a közszereplés	97
3. A kommunikációs csatorna védelme.....	98
4. A véleménynyilvánítás szabadságának határterületei, kollíziós kérdések	99
4.1. Megvalósíthat-e a véleményszabadság gyakorlása bűncselekményt?	99
4.2. Személyiségvédelem vs véleménynyilvánítás szabadsága.....	100
4.3. Gyűlöletbeszéd és holokauszt-tagadás	101
4.4. Versengő véleményszabadság.....	101
5. Sajtószabadság.....	102
5.1. A sajtószabadság lényege.....	102
5.2. Médiapluralizmus.....	103
5.3. Sajtószabadság vs magánszféra	104
X. cikk	
A tudományos kutatás és a művészeti alkotás szabadsága. A tanszabadság	106
1. A tudományos kutatás és a művészeti alkotás szabadságának, valamint a tanszabadság fogalma	106

1.1. A tudományos kutatás szabadsága.....	107
1.2. A művészeti alkotás szabadsága	110
1.3. A tanszabadság.....	112
2. A tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadsága, valamint a tanszabadság kapcsolata más alapjogokkal	113
3. A tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságával, valamint a tanszabadsággal kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlat.....	114
3.1. A Magyar Művészeti Akadémia tagsága	114
3.2. Vagyonkezelő alapítványok, mint felsőoktatási intézmények fenntartói	115
3.3. Függetlenül lévő kérdések (CEU törvény, MTA kutatóhálózat)	116
XI. cikk	
A művelődéshez való jog.....	118
1. A művelődéshez való jog fogalma	118
1.1. A művelődéshez való jog alanyi oldala	118
1.2. A művelődéshez való jog differenciált intézményi oldala.....	120
2. A művelődéshez való jog kapcsolata más alapjogokkal	122
3. A művelődéshez való joggal kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlat.....	123
3.1. A gyermekek általános óvodakötelezettsége	123
3.2. A beilleszkedési zavarokkal rendelkező gyermekek iskolai értékelése.....	124
3.3. Hallgatói szerződések.....	125
XII. cikk	
A foglalkozás szabad megválasztásához és a vállalkozáshoz való jog	127
1. Bevezetés	127
1.1. Az alapjogi védelem kialakulása	127
1.2. A XII. cikk védelmi körének terjedelme az Alaptörvényben	129
2. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog.....	131
2.1. A foglalkozás szabad megválasztásához való jog tartalma	131
2.2. A foglalkozás szabad megválasztásához való jog korlátozhatósága.....	133
3. A vállalkozáshoz való jog	134
3.1. A vállalkozáshoz való jog tartalma	134
3.2. A vállalkozáshoz való jog korlátozhatósága.....	136
4. Kapcsolódási pontok és határterületek	139
4.1. A munkavégzés és a vállalkozás alkotmányos értéke [Alaptörvény M) cikk (1) bekezdés]	139
4.2. A szerződési szabadság, a piaci verseny és a fogyasztóvédelem [Alaptörvény M) cikk (2) bekezdés]	140
4.3. A tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés].....	141
XIII. cikk	
A tulajdonhoz és az örökléshez való jog.....	143
1. A tulajdonhoz való jog sajátos természete.....	143
1.1. Elméleti alapok	143
1.2. Gyakorlati következmények.....	146
2. A tulajdonhoz való jog tartalma	147
2.1. A tulajdon megszerzése	147
2.2. A tulajdonhoz való jog védett tartalma	150
2.3. A tulajdonhoz való jog tartalmán kívüli esetek	153
2.4. A tulajdonhoz való jog korlátozásának igazolása közérdekkel	155
2.5. A kisajátítás	157
2.6. Az önkormányzati tulajdon.....	160
3. A tulajdonhoz való jog peremvidéke.....	162

3.1. A társadalombiztosítási ellátások	162
3.2. A kártérítésre vonatkozó intézményvédelem.....	165
3.3. A kárpótlásra vonatkozó intézményvédelem	165
3.4. A szerzett jogok.....	166
4. A tulajdonhoz való jog funkciója korunk társadalmi-gazdasági rendszerében.....	167
5. Az örökléshez való jog	168
5.1. Az Alkotmányon alapuló gyakorlat átvétele.....	168
5.2. Az Alaptörvényen alapuló gyakorlat kialakítása	169
XIV. cikk	
Kiutasítás és menedékjog	172
1. Külföldiek magyarországi tartózkodása	173
2. A területen való tartózkodás joga mint állampolgári státuszjog.....	174
3. Kiutasítás	175
4. Visszaküldés tilalma (a non-refoulement elve)	177
5. Menedékjog	179
XV. cikk	
Egyenlőségi klauzula	185
1. Az egyenlőségi klauzula tartalma.....	185
2. Az egyenlőséghez való jog státusa az alkotmányjogi berendezkedésben.....	186
3. A jogegyenlőségi ügyek vizsgálata.....	187
3.1. Eltérő bánásmód és típusai	188
3.2. Hátrány	190
3.3. Homogén csoport.....	191
3.4. Az egyenlőséghez való jog hatóköre	191
3.4.1. A XV. cikk (1) és (2) bekezdésének viszonya	191
3.4.2. Belépési küszöb.....	192
3.4.3. A megkülönböztetés alapja	193
3.4.4. Átjárhatóság.....	194
3.5. A korlátozás igazolhatóságának alkotmányjogi mércéje	195
3.5.1. Észszerűségi teszt	195
3.5.2. Szükségességi-arányossági teszt	196
3.6. A nem igazolható megkülönböztetés jogkövetkezménye.....	196
4. Az esélyegyenlőségi vizsgálat jellemzői.....	197
XVI. cikk	
A gyermekek és a szülők jogai	200
1. A gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való joga	202
2. A nevelés megválasztásához való jog.....	207
3. Gondoskodási, tartási kötelezettség	212
XVII. cikk	
A sztrájkjog és a munkavállalók szociális jogai	214
1. Bevezetés	215
1.1. A munkavállalók alkotmányi szintű védelmének alapjai	215
1.2. Áttekintés	215
2. A munkáltatók és munkavállalók együttműködése	215
3. A munkaügyi tárgyaláshoz és kollektív szerződéskötéshez való jog	216
3.1. Lényeges tartalma	216
3.2. Jogosultjai	217
3.3. Ellensúlyozza-e a megállapodás a jogkorlátozást?	218
4. A kollektív érdekvédelemhez való jog	218

5. Munkabeszüntetéshez való jog	219
5.1. Jogi jellege, lényeges tartalma.....	219
5.2. Jogosult köre	220
5.3. Kollíziók, a sztrájkhoz való jog korlátozása	221
6. Az egészséget, biztonságot és méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jog	223
6.1. Helye az alapjogok rendszerében.....	223
6.2. A munkavállalók megfigyelése.....	224
6.3. A munka világához köthető egyéb méltóságsérelmi esetek	224
6.4. Egészséget és biztonságot biztosító munkakörülményekkel kapcsolatos esetek.....	225
7. A pihenéshez való jog	225
7.1. Lényeges tartalma, védelmi köre	225
7.2. Jogosult kör.....	226
7.3. Korlátozása	227
XVIII. cikk	
A gyermekek, a fiatalok és a szülők fokozott munkajogi védelme	228
1. Bevezetés	228
1.1. A gyermek és a fiatalok munkajogi védelmének kialakulása, alkotmányos funkciói	228
1.2. Szövegtörténet.....	230
1.3. Áttekintés és szövegkapcsolatok.....	231
2. A védelemben részesítendő köre.....	234
2.1. Gyermekek	235
2.2. Fiatalok.....	237
2.3. Szülők.....	238
3. A védelem lényeges tartalma.....	239
3.1. A foglalkoztatás, annak tilalma és az az alóli kivételek	239
3.2. Munkahelyi védelem	240
XIX. cikk	
A szociális biztonsághoz való jog.....	242
1. A szociális biztonsághoz való jog meghatározása, helye a szociális jogok közt.....	242
2. Az Alkotmány szociális biztonságra vonatkozó rendelkezései	243
3. A szociális biztonsághoz való jog értékelése az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában.....	244
<i>Az Alaptörvény szociális biztonsághoz való jogról szóló XIX. cikke</i>	<i>245</i>
4. A szociális biztonsághoz való jog az Alaptörvényben	246
5. Összegzés	249
Felhasznált irodalom:	250
XX. cikk	
Egészséghez való jog.....	251
1. A jog természete, alanyi jogi tartalma, kötelezettjei.....	251
2. A testi lelki egészséghez való jog intézményvédelmi oldala.....	252
2.1. Genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdaság	253
2.2. Egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés	253
2.3. Munkavédelem	254
2.4. Egészségügyi ellátás megszervezése.....	254
2.5. Sportolás, rendszeres testedzés támogatása.....	255
2.6. A környezet védelmének biztosítása.....	256

3. Kapcsolódás más jogokhoz.....	256
3.1. Emberi méltóság.....	256
3.2. Egészséges környezethez való jog.....	256
3.3. Egyenlő bánásmód követelménye.....	256
4. A jog korlátozása és kollíziója más jogokkal.....	257
4.1. Vállalkozáshoz való jog.....	257
4.2. Pihenőidőhöz való jog.....	258
4.3. Magánszféra, személyes adatok védelme.....	258
További szakirodalom:.....	258
XXI. cikk	
Az egészséges környezethez való jog.....	259
1. Az egészséges környezethez való jog alanya, tartalma, tárgyi hatálya.....	259
2. A visszalépés tilalma.....	261
2.1. A visszalépés tilalmának természete, tartalma.....	262
2.2. A visszalépés tilalma a környezetvédelmi szervezeti és eljárási kérdésekben.....	263
2.3. A jog korlátozhatósága.....	264
3. Az egészséges környezethez való jog kapcsolódása más alkotmányos értékekhez, alapjogokhoz.....	265
3.1. A jog kapcsolata a P) cikkel (a jövő nemzedékek érdekeinek védelme).....	265
3.2. Kapcsolat az élethez való joggal, egészséghez való joggal.....	266
4. Az egészséges környezethez való jog kollíziója más alapjogokkal.....	267
4.1. A tulajdonhoz való jog.....	267
4.2. A vállalkozáshoz való jog.....	267
5. XXI. cikk (2): A szennyező fizet elve.....	268
6. XXI. cikk (3): A hulladék elhelyezési célú behozatalának tilalma.....	268
Bibliográfia:.....	269
XXII. cikk	
Lakhatási jog.....	270
1. A lakhatás, a szállás és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mint szociális jellegű államcél.....	270
2. Fogalmi keretek.....	271
3. A hajléktalanság kriminalizálása.....	273
XXIII. cikk	
Választójog.....	275
1. A választójog fogalma.....	276
2. Az aktív választójogosultság kérdései.....	276
2.1. Az általános választójog fogalma.....	276
2.2. Az általános választójog korlátozhatósága.....	277
2.2.1. Az általános választójog belátási képesség miatti korlátozhatósága.....	278
2.2.2. Az általános választójog bűncselekmény elkövetése miatti korlátozható- sága.....	279
2.3. A választójog egyenlőségének kérdése.....	280
2.4. A szavazás titkossága.....	282
2.5. A szavazás közvetlensége.....	282
2.6. Az aktív választójogosultság egyéb korlátai.....	283
3. A passzív választójogosultság kérdései.....	283
4. A választójog belföldi lakóhelyhez kötöttségének lehetősége.....	284
5. A közhivatal viseléséhez való jog.....	286

XXIV. cikk

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog	288
1. A tisztességes hatósági és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kapcsolata..	288
2. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog általános tartalma	290
2.1. Az eljárás egésze minőségének védelme	290
2.2. Az egyes részjogosítványok védelme	291
2.3. A korlátozásra vonatkozó tesztek	293
3. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog speciális tartalma adóügyekben	294
3.1. Az adóigazgatási eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságai	294
3.2. A nyilatkozattételhez, a hatékony védekezéshez és az iratbetekintéshez való jog adóügyekben	295
3.3. Az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog adóügyekben	297
4. A hatósági jogkörben okozott kárigény érvényesítéséhez fűződő jog.....	301

XXV. cikk

Petíciós jog.....	304
1. A petíciós jog.....	304
2. A petíciós jog jogszabályi háttere	305
3. Az alapvető jogok biztosa és a petíciós jog.....	307
4. A közérdekű bejelentések megtételére és nyilvántartására szolgáló elektronikus rendszer.....	307
5. A közérdekű bejelentők védelmének új európai uniós szabályozása	309
6. Az európai petíciós jog.....	310
Felhasznált irodalom:	311

XXVI. cikk

Az új műszaki megoldások, tudományos eredmények alkalmazása.....	312
1. Az Alaptörvény XXVI. cikkének tartalma és helye az Alaptörvény rendszerében	312
2. A Kúria értelmezése az Alaptörvény XXVI. cikke, mint államcél elérése iránti törekvés körében.....	313
3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata	314
3.1. Az államcél érintő alkotmányjogi panasz befogadhatósága	314
3.2. Az Alaptörvényben foglalt államcélok és az állam ehhez fűződő kötelezettségei.....	314

XXVII. cikk

Mozgásszabadság.....	316
1. A mozgásszabadság tartalma és védelmének rendszere	316
2. Az alapjog alanyai.....	317
3. A tartózkodási hely szabad megválasztása	317
4. A közlekedés szabadsága.....	318
5. Konzuli védelem	319

XXVIII. cikk

Tisztességes eljáráshoz való jog.....	320
1. Tisztességes eljáráshoz való jog	321
2. Bírósághoz fordulás joga	322
3. Törvényes bíróhoz való jog.....	326
4. Függetlenség és pártatlanság	328
4.1. Független bírósághoz való jog	329

4.2. Pártatlan bírósághoz való jog	329
4.3. Bírói függetlenség elve	333
5. Nyilvános tárgyaláshoz való jog.....	335
5.1. Tárgyaláshoz való jog.....	335
5.2. Nyilvánosság követelménye	336
6. Észszerű határidőn belüli döntés.....	338
7. Fegyverek egyenlősége.....	339
8. Indokolt bírói döntéshez való jog	342
9. Contra legem bírói döntés (önkényesség tilalma)	344
10. Ártatlanság védelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdés]	345
11. Védelemhez való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdés].....	347
12. A törvényi meghatározottság követelménye [Alaptörvény XXVIII. cikk (4)-(5) bekezdés]	349
13. Büntetőjogi kétszeres értékelés tilalma [Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdés]	352
14. Jogorvoslathoz való jog.....	354
XXIX. cikk	
A Magyarországon élő nemzetiségek jogai.....	361
1. A nemzetiségek mint államalkotó tényezők.....	361
2. A nemzetiségként történő elismerés szabályai	362
3. A nemzetiségek sajátos egyéni és közösségi jogai	364
4. A nemzetiségi önkormányzatok létrehozásának joga	365
5. A Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó ombudsmanhelyettes	366
6. A nemzetiségek részvétele az Országgyűlés munkájában	366
Felhasznált irodalom:	367
XXX. cikk	
A közteherviselési kötelezettség	368
1. Az Alkotmánybíróság hatásköri korlátja a pénzügyi tárgyú törvények felülvizsgálata körében.....	368
1.1. A korlát értelmezésére vonatkozó állandó gyakorlat.....	369
1.2. A rendkívüli jogrendben alkotott kormányrendeletek megítélése	371
2. A közteherviselési kötelezettség tartalma.....	372
3. A helyi vagyoadók arányosságának biztosítása	373
3.1. Az Alkotmánybíróság döntései	373
3.2. Az Alkotmánybíróság és az Önkormányzati Tanács hatásköreinek találkozása	375
4. A családi adózás alkotmányos alapja	376
XXXI. cikk	
Honvédelmi kötelezettség	378
1. Honvédelmi kötelezettség helye az alapvető kötelezettségek között	379
2. A haza védelme	381
3. A honvédelmi kötelezettség egyes összetevői.....	383
3.1. Katonai szolgálat (a fegyveres és a fegyver nélküli szolgálat).....	384
3.2. Honvédelmi munkakötelezettség	386
3.3. Polgári védelmi kötelezettség	387
3.4. Gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítése	387
Szerzőink	389